

1.AMAÇ: Hastanemizde sağlık hizmeti alan tüm yatan ve ayaktan başvuran hastaların ödem tanılamalarının yapılması , ödemin derecelendirilmesi, uygun tedavin sağlanması ve komplikasyonların önlenmesi.

2.KAPSAM: Hastanede tüm yataklı birimlerde yatan ve ayaktan tedavi alan hastaları kapsar.

3.SORUMLULAR: Hastaya bakım sağlayan hekim, hemşire tüm sağlık personeli

4.KISALTMALAR:

5.TANIMLAR:

Ödem: Ekstraselüler (hücrelerarası) bölmede sıvının aşırı derecede birikmesidir.

Gode: Baş parmak ile ödemli cilde bası uygulandığında oluşan çukurluk.

Elevasyon: Ekstremitenin kalp hizası üstüne kaldırılmasıdır.

6.FAALİYET AKIŞI:

6.1.ÖDEM NEDENLERİ

6.1.1 Aşırı sıvı alınması veya tedavi amacıyla ihtiyaç fazlası sıvı verilmesi

6.1.2 Yetersiz dolaşım

6.1.3 Böbrek hastalıkları (nefrotik sendrom...)

6.1.4 Kalp yetmezliği

6.1.5 Karaciğer hastalıkları(siroz...)

6.1.6 Hormonal değişiklikler

6.1.7 Plazma protein seviyelerinin azalması (onkotik basıncın azalması)

6.1.8 İlaçlar (steroidler, antihipertansifler...)

6.1.9 Beslenme yetersizlikleri (Malnütrüsyon ve açlık)

6.1.10 Tuz tüketimi

6.1.11 Alerjik reaksiyonlar (histamin- bradikinin salınımına bağlı olarak)

6.1.12 Travma veya yaralanma

6.1.13 Yanıklar

6.1.14 Lenfatik drenajın azalması , lenf düğümlerinin kanserleri

6.1.15 Kronik diyare

6.2.ÖDEM BELİRTİLERİ

6.2.1 Ekstremitelerde gode oluşumu

6.2.2 Hareket kısıtlılığı.

6.2.3 Boyun venlerinde dolgunluk

6.2.4 Nabızda artma

6.2.5 Kan basıncında yükselme

6.2.6 Yaş raller, dispne

6.2.7 Pulmoner ödem

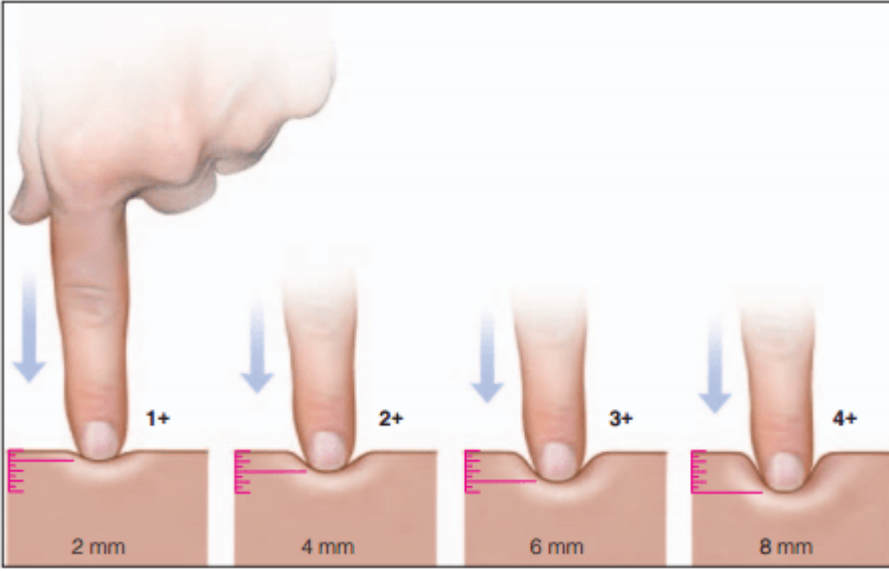
6.2.8 Solunum sayısında artma

6.2.9 Nemli mukoza, cilt kırmızı- mor ve sıcak

6.2.10 Laboratuvar bulgularında Htc, Hb düşüklüğü veya üre BUN kreatinin yüksekliği

6.3.ÖDEM MUAYENESİ

Ödem kontrolü yapılacak olan bölgeye (ayak sırtı, ayak bileği çevresi, tibia boyunca) işaret parmağı ile 5sn bası uygulayınız ve çekiniz.

Derece	Tanımlama
1+	<= 2mm: hızla düzelir.
2+	2-4mm çukurlaşma:10 – 25 sn de düzelme
3+	4-6mm: düzelmesi bir dakikayı bulabilir. Ekstremitte şiş gözükür
4+	6-8mm: bası sonrası çok derin çukur oluşur. Düzelmesi 2 dakikadan fazla sürebilir . Ekstremitte de şekil bozukluğu meydana gelmiştir.

6.4.ÖDEMLİ HASTAYA HEMŞİRELİK BAKIMI

- Ödemli bölge temiz ve kuru tutulur. Gerekirse hijyenik bakım yapılır.
- Ödemli yer, derecesi ve simetrisi değerlendirilir. (örneğin pretibial bölgede parmakla bastırarak pitting ödem kontrolü)
- Ödemli ekstremiteden tansiyon ölçme, enjeksiyon , IV perfüzyon ve kan alma gibi uygulamalar yapılmaz.
- Ödemli ekstremitede kesinlikle yüzük, saat gibi aksesuarlar bırakılmaz.
- Mümkünse flaster bandaj kullanılmaz.
- Günlük vücut ağırlığı takibi yapılır. (aynı saat, aynı kıyafet, aynı tartı)
- Ödemli ekstremitede ölçümü 24 saate bir yapılmalıdır.
- Vital bulguları takip edilir. (özellikle tansiyon, solunum sayısı)
- İdrar çıkışı takibi yapılır.(sıvı alımı ve çıkışı dengesi – sıvı dengesi çizelgesi)
- Hekim istemine göre diüretik tedavisi uygulanır.
- Hekim istemine göre sıvı ve tuz kısıtlaması yapılır.
- Ödemli ekstremitede kalp seviyesinin üzerinde olacak şekilde elevasyona alınır.
- Bası yaralarının önlenmesi için her 2 saatte pozisyon değişimi yapılır.
- Mobilizasyon için hasta teşvik edilir. (hastanın durumuna göre yürüyüş vs.)
- Hastaya ve ailesine ödemin nedenleri ve tedavi süreci hakkında bilgi verilir.
- Diyet, ilaç kullanımı, sıvı alımı konusunda eğitim planlanır.
- Aşırı kilo, hareketsizlik ve tuz tüketiminin ödemi artırabileceği konusunda bilgilendirme yapılır.

ÖDEM TANILAMA	HEMŞİRELİK GİRİŞİMİ
+1 Basınçla 2mm gode Gode 15sn de geri döner Cilt hatları normal	-Ateş, nabız, tansiyon (ANTA) takibi yapılır -Korucuyu cilt bakımı uygulanır. -Hasta travmadan korunur. -Ödemle ilgili eğitim verilir.
+ 2 Basınçla 4mm gode Gode 15-30sn de geri döner Cilt konturları nispeten normal	-Ateş, nabız, tansiyon (ANTA) takibi yapılır -Korucuyu cilt bakımı uygulanır -24 saatte ödemli ekstremitte ölçümü,24 saatte bir kilo takibi yapılır. -Ödemli ekstremitte elevasyona alınır. -Ödemli ekstremiteden tansiyon ölçümü, kan alımı, enjeksiyon yapılmaz. -Hasta travmadan korunur.Flaster kullanımından kaçınılır.
+3 Basınçla 6mm gode Gode 30-45 sn de geri döner Cilt gözle görülür kabarık.	-Ateş, nabız, tansiyon (ANTA) takibi yapılır -Korucuyu cilt bakımı uygulanır -12 saatte ödemli ekstremitte ölçümü,24 saatte bir kilo takibi yapılır. -Ödemli ekstremitte elevasyona alınır.2 saatte bir pozisyon değişimi yapılır. -Ödemli ekstremiteden tansiyon ölçümü, kan alımı, enjeksiyon yapılmaz. -Hasta travmadan korunur.Flaster kullanımından kaçınılır. -Hasta dolaşım yönünden izlenir -Basınç ülseri yönünden gözlenir.
+4 Basınçla 6mm gode Gode 30-45 sn de geri döner Cilt belirgin kabarık. Testis,labia, ekstremitte ödemi, Ciltte yara ve akıntı Kırmızı/mor cilt rengi	-Ateş, nabız, tansiyon (ANTA) takibi yapılır -Korucuyu cilt bakımı uygulanır -8 saatte bir ödemli ekstremitte ölçümü, hasta dolaşım yönünden izlenir. -Ödemli ekstremitte elevasyona alınır.2 saatte bir pozisyon değişimi yapılır. -Ödemli ekstremiteden tansiyon ölçümü, kan alımı, enjeksiyon yapılmaz. -Hasta travmadan korunur.Flaster kullanımından kaçınılır. -Hasta dolaşım yönünden izlenir -Basınç ülseri yönünden gözlenir.